

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Občanská výchova je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a společnost

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět je vyučován v 6. – 9. ročníku v časové dotaci jedna hodina týdně v každém ročníku.

Charakteristika předmětu:

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

V předmětu se realizují tyto tematické celky:

- Člověk ve společnosti
- Člověk jako jedinec
- Člověk, stát a hospodářství
- Člověk, stát a právo
- Mezinárodní vztahy, globální svět
- Svět práce

Organizační vymezení:

Pro výuku předmětů vzdělávací oblasti Člověk a společnost jsou využívány především kmenové učebny tříd, odborné učebny s interaktivní tabulí, počítačové učebny, ale i ostatní prostory školy (školní zahrada) a další podnětná prostředí. Výuku doplňujeme aktivitami typu: besedy s odborníky, výuka v městské knihovně, exkurze.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí – skupinové vyučování, komunitní kruh, diskuse, výklad, situační a simulační hry, reprodukce textu, projekty, besedy, dotazníky – interview, práce na PC. V tomto předmětu je v 8. ročníku jednododinová dotace věnována okruhu Volba povolání – podnikání. V 6., 8. a 9. ročníku jsou naplňovány cíle finanční gramotnosti žáků.

Průřezová témata:

Ve výuce jsou průběžně realizována vybraná průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa.

OSV - Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí

VDO - společnost a škola

ENV - lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

MDV - tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu

EGS - Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané (žijeme ve společném světě)

MKV - kulturní difference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity

Výchovné a vzdělávací strategie k rozvoji klíčových kompetencí**Kompetence k učení****Žáci:**

- vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozují z nich závěry

Postup: vedení žáků k ověřování důsledků, poskytování metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci, zadávání úkolů způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence k řešení problémů**Žáci:**

- tvořivě přistupují k řešení problému, dokážou vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a nalézt řešení
- dovedou kriticky myslet a jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Postup: kladení otevřených otázek a volný přístup k pomůckám

Kompetence komunikativní

Žáci:

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- dokážou naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- komunikují na odpovídající úrovni
- využívají ke komunikaci vhodné technologie

Postup: zájem o náměty, názory, zkušenosti žáků, vedení žáků k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu, podněcování žáků k argumentaci, vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- dokážou spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají
- upevňují dobré mezilidské vztahy
- dokážou zhodnotit svoji práci i práci ostatních

Postup: hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní krok, vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti

Kompetence občanské

Žáci:

- znají legislativu a obecné morální zákony a dodržují je
- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace

Postup: vyžadování dodržování pravidel slušného chování a vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů

Kompetence pracovní

Žáci:

- jsou učeni využívat znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost
- jsou učeni rozhodovat o svém dalším vzdělávání a profesním zaměření
- jsou vedeni k orientaci v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizaci
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Postup: dodávání sebedůvěry, napomáhání podle potřeby při cestě ke správnému řešení, vedení ke správnému způsobu používání techniky a vybavení

Kompetence digitální

Žáci:

- jsou vedeni k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií. Žáci jsou vedeni k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě. Podporujeme utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí. Vedeme žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi při spolupráci. Seznamujeme žáky s principy bezpečného chování na internetu včetně uplatňování právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů.
- jsou vedeni k běžnému používání digitálních zařízení, aplikací a služeb, k samostatnosti při rozhodování o vhodnosti použitých technologií a jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a společnosti
- se učí získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah a vhodně volit postupy, způsoby a prostředky odpovídající konkrétní situaci a účelu
- jsou vedeni k využívání technologií pro usnadnění práce, zautomatizování rutinních činností, zefektivnění a zjednodušení pracovních postupů při zkvalitňování výsledků práce
- rozvíjí chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost
- seznamují se s novými technologiemi
- jsou vedeni ke kritickému hodnocení jejich přínosů a rizik jejich užívání
- jsou vedeni ke schopnosti předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat a situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví a zdraví ostatních
- jsou vedeni ke spolupráci, komunikaci a sdílení informací v rámci etikety